

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 379/2018-17

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 16. októbra 2018 predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti Datamining Partners s. r. o., Horný Val 8/17, Žilina, zastúpenej advokátom JUDr. Martinom Olosom, Karola Kašjaka 1, Rajecké Teplice, pre namietané porušenie základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva na právnu pomoc v konaní pred súdmi podľa čl. 37 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 16 CbPv 13/2015-197 z 29. decembra 2017 vo výroku o náhrade trov konania a uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 43 CoPV 5/2018-216 zo 17. mája 2018 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti Datamining Partners s. r. o. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Sťažnosťou podľa čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) doručenou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 27. júla 2018 sa

obchodná spoločnosť Datamining Partners s. r. o., Horný Val 8/17, Žilina (ďalej len „sťažovateľka“), domáhala vydania nález, ktorým by ústavný súd vyslovil porušenie jej v záhlaví označených práv uznesením Okresného súdu Banská Bystrica (ďalej len „okresný súd“) č. k. 16 CbPv 13/2015-197 z 29. decembra 2017 vo výroku o náhrade trov konania a uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) č. k. 43 CoPV 5/2018-216 zo 17. mája 2018 a ktorým by napadnuté uznesenia týchto súdov zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie. Sťažovateľka zároveň požiadala o priznanie náhrady trov konania.

2. Zo sťažnosti a z príloh k nej pripojených vyplýva, že okresný súd uznesením č. k. 16 CbPv 13/2015-197 z 29. decembra 2017 zastavil konanie o žalobe obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ] (ďalej len „žalobkyňa“), proti sťažovateľke (žalovanej), ktorou si spolu s návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia uplatnila „*právo na uloženie povinnosti žalovanému zdržať sa nakladania s doménovým menom [REDAKOVANÉ], najmä postúpenia práv a povinností vyplývajúcich mu zo Zmluvy [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ], s výnimkou bezodplatného prevodu tejto domény na žalobcom splnomocnenú osobu, menovite na [REDAKOVANÉ] prípadne na inú tretiu osobu výslovne určenú žalobcom. Zároveň navrhla, aby súd nariadil spoločnosti [REDAKOVANÉ]. povinnosť zdržať sa vykonania zmeny držiteľa domény a registrácie domény [REDAKOVANÉ] v prospech inej osoby, s výnimkou zmeny držiteľa alebo registrácie domény [REDAKOVANÉ] na žalobcom splnomocnenú osobu, menovite na [REDAKOVANÉ] prípadne inú tretiu osobu výslovne určenú žalobcom... Žalobca podaním zo dňa 28. 11. 2017 súdu navrhol, aby konanie vo veci zastavil, pretože doména [REDAKOVANÉ] bola na základe súdom prvej inštancie nariadeného uznesenia zo dňa 29. 12. 2017 preregistrovaná spoločnosťou [REDAKOVANÉ] na [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] a následne na žalobcu, v dôsledku čoho tak predmet sporu odpadol.“. Okresný súd zároveň rozhodol, že podľa § 256 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“) priznáva žalobkyni proti sťažovateľke právo na náhradu trov konania v pomere 100 %, keďže zastavenie konania zavinila sťažovateľka.*

3. Proti výroku rozhodnutia okresného súdu o náhrade trov konania podala sťažovateľka odvolanie s tým, že „*je absolútne neodôvodnený a nepreskúmateľný, čo je zjavne ústavne neprípustné a navyše je aj vecne nesprávny, pretože žalobca spät'vzatím*

žaloby objektívne procesne zavinil zastavenie konania a je povinný hradiť trovy žalovanému... Žalobca vykonal späťvzatie žaloby sám, preto procesne zodpovedá za zastavenie konania. Podľa názoru žalovaného nejde o prípad, že by bola bývala žaloba podaná dôvodne a že by bola bývala vzatá späť výlučne pre správanie žalovaného, keďže sa v konaní od začiatku kvalifikovane bránil. Z tohto dôvodu je preto povinný hradiť trovy protistrane tak, ako to vyplýva z § 256 ods.1 CSP. Navyše by mal byť výrok o nároku na náhradu trov konania formulovaný tak, že v ňom musí byť uvedené nielen kto a komu má zaplatiť náhradu trov konania, ale aj formulácia, že o výške tejto náhrady bude rozhodnuté súdom prvej inštancie samostatným uznesením, pretože len tak je splnená požiadavka zákona, aby bolo rozhodnutie súdu o nároku na náhradu trov konania v spojení s rozhodnutím o výške tejto náhrady vykonateľné a tak bolo spôsobilým exekučným titulom (uznesenie Najvyššieho súdu SR z 23.03.2017, sp. zn. 6Cdo/222/2016).“.

4. Krajský súd uznesením č. k. 43 CoPV 5/2018-216 zo 17. mája 2018 uznesenie okresného súdu v napadnutej časti potvrdil a zároveň rozhodol, že žalobkyni priznáva proti sťažovateľke nárok na náhradu trov odvolacieho konania. V odôvodnení napadnutého uznesenia uviedol, že „pretože nárok na náhradu trov konania je nárokom vyplývajúcim z procesného, a nie hmotného práva, je aj otázkou, či šlo o dôvodne podanú žalobu nevyhnutné posudzovať výlučne z procesného hľadiska, t. j. z hľadiska vzťahu výsledku správania sa žalovaného k požiadavkám žalobcu. Ide teda o to, či sa žalobca domohol uplatneného nároku, a ak nie, či sa tak stalo jeho zavinením alebo zavinením žalovaného, pričom súd neskúma, či by bol žalobca v meritórnom konaní úspešný alebo nie. Vnútorná pohnútkou žalobcu, ktorá ho vedie k späťvzatiu žaloby nezbavuje žalobcu procesnej zodpovednosti na zastavení konania a pokiaľ má dôjsť k zastaveniu sporového konania v dôsledku späťvzatia žaloby, je súd povinný pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov konania skúmať procesnú zodpovednosť pri zastavení konania na oboch procesných stranách, a to tak na strane žalobcu, ako aj žalovaného a vyriešiť ju v rámci právnej úpravy obsiahnutej v § 256 ods.1 CSP... Ak je preukázané, že späťvzatie žaloby bolo odôvodnené neskorším správaním žalovaného, ktorý sa celkom, či v relevantnom rozsahu zachoval v zmysle žaloby, teda v zmysle toho, čo žalobca v žalobe od neho žiadal, potom je možné nájsť súvislosť, a teda aj procesné zavinenie medzi jeho správaním vo vzťahu k žalobcom navrhnutému petitu a v takom prípade, aj keď nárok žalobcu neuznal, nesie zodpovednosť

na zastavení konania žalovaný v dôsledku príčinnej súvislosti, ktorou je jeho správanie sa ako strany sporu, ktorý dobrovoľne povinnosť uloženú súdnym rozhodnutím nesplnil a sám bezodplatne prevod domény ani na žalobcu a ani na ním označenú tretiu osobu, čo je v jeho právomoci, nevykonal... Podľa názoru odvolacieho súdu bolo v konaní preukázané, že späťvzatie žaloby bolo odôvodnené výlučne správaním sa žalovaného, s čím korešponduje aj povinnosť uložená mu neodkladným opatrením, preto je procesné zavinenie na zastavení konania na jeho strane... Pokiaľ žalovaný v odvolaní tvrdil, že súd prvej inštancie mal do výroku uviesť nielen kto a komu má zaplatiť náhradu trov konania, ale aj formulácia, že o výške tejto náhrady bude rozhodnuté súdom prvej inštancie samostatným uznesením, pretože len tak je splnená požiadavka zákona, aby bolo rozhodnutie súdu o nároku na náhradu trov konania v spojení s rozhodnutím o výške tejto náhrady vykonateľné a spôsobilým exekučným titulom... odvolací súd sa s týmto jeho názorom nestotožňuje. Povinnosť súdu prvej inštancie rozhodnúť o výške náhrady trov konania po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí vyplýva priamo zo zákona, a to § 262 ods. 2 CSP, preto ukladať súdu túto povinnosť vo výroku rozhodnutia je nadbytočné.“.

5. S uvedenými závermi všeobecných súdov sťažovateľka nesúhlasí a s poukazom na svoje odvolacie námietky uvádza, že „vždy pravidelne (každoročne) platila poplatky sa registráciu domény ██████████. Naposledy naša spoločnosť uhradila poplatok až do augusta 2018... Zmena držiteľa domény bola vykonaná na základe predbežného opatrenia (právoplatného uznesenia Krajského súdu v B. Bystrici 11 Cob 22/2016-113), a nie na základe toho že by doména bola uvoľnená a tzv. voľná... Žalobca pred vykonaním prvého pojednávania vo veci, vediač o nedôvodnosti žaloby, použil predbežné opatrenie a vykonštruoval špekuláciu o údajnom uvoľnení domény z dôvodu údajného uspokojenia nároku žalobcu a vykonal späťvzatie.“. Podľa názoru sťažovateľky „okresný súd svoje rozhodnutie o trovách nijak neodôvodnil. Krajský súd zase teoretickým a paušálnym spôsobom deklaroval fiktívne právne skutočnosti v extrémnom rozpore s obsahom spisu, čo je v právnom štáte neakceptovateľné... Takýto postup všeobecného súdu nemôže byť tolerovaný, lebo predstavuje v konečnom dôsledku zásah do základného práva účastníka na súdnu ochranu, na majetku a v konečnom dôsledku aj na právnu pomoc (R 42/2012).“.

II.

6. Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd (každý) návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

7. Právomoc ústavného súdu konať a rozhodovať o sťažnostiach fyzických osôb a právnických osôb podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, ktorými namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, je kvalifikovaná princípom subsidiarity, v zmysle ktorého ústavný súd o namietaných zásahoch rozhoduje len v prípade, že je vylúčená právomoc všeobecných súdov, alebo v prípade, že účinky výkonu tejto právomoci všeobecnými súdmi nie sú zlučiteľné so súvisiacou ústavnou úpravou alebo úpravou v príslušnej medzinárodnej zmluve. Zmyslom a účelom princípu subsidiarity je to, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale je úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií (III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05). Zásada subsidiarity reflektuje aj princíp minimalizácie zásahov ústavného súdu do právomoci všeobecných súdov, ktorých rozhodnutia sú v konaní o sťažnosti preskúmané (IV. ÚS 303/04).

8. V súvislosti s tým ústavný súd opakovane judikuje, že pri uplatňovaní tejto právomoci nie je jeho úlohou zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha

interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05). Ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol, alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by ním vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02, II. ÚS 231/04).

9. Súčasťou základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je nepochybne aj rozhodovanie o náhrade trov konania (napr. I. ÚS 48/05, II. ÚS 272/08). Rozhodovanie o náhrade trov konania je súčasťou súdneho konania, a preto všeobecný súd pri poskytovaní súdnej ochrany podľa čl. 46 ods. 1 ústavy môže postupom, ktorý nie je v súlade so zákonom (čl. 46 ods. 4 a čl. 51 ods. 1 ústavy), porušiť základné právo účastníka konania na súdnu ochranu (obdobne II. ÚS 56/05). Či je základné právo na súdnu ochranu naplnené reálnym obsahom (čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 46 ods. 4 ústavy), určuje zákonná úprava náhrady trov konania obsiahnutá v Civilnom sporovom poriadku. Procesné predpisy, ktoré upravujú náhradu trov konania, preto treba vykladať v súlade s takto vymedzeným obsahom a účelom základného práva na súdnu ochranu.

10. Ústavný súd posudzuje problematiku náhrady trov konania zásadne iba v ojedinelých prípadoch a k zrušeniu napadnutého rozhodnutia o náhrade trov konania pristupuje len za celkom výnimočných okolností (IV. ÚS 248/08, IV. ÚS 182/09, IV. ÚS 481/2013), ak zistí, že rozhodnutím všeobecného súdu došlo k procesnému excesu, ktorý zakladá zjavný rozpor s princípmi spravodlivého súdneho konania.

11. Vo všeobecnosti platí, že náhradu trov konania ovláda zásada úspechu vo veci, ktorá je doplnená zásadou zodpovednosti za zavinenie. Zásada zodpovednosti za zavinenie (pôvodne upravená v § 146 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku) bola premietnutá do novej podoby vyjadrenej v § 256 Civilného sporového poriadku a znamená, že trovy je povinná nahradiť tá zo strán sporu, ktorá zaviniła, že tieto trovy konania vznikli. Princíp procesného výsledku za zavinenie však nemožno chápať výlučne iba z formálno-procesného hľadiska, ale aj z hľadiska materiálneho, pretože nielen petit, ale aj žalobné tvrdenie, teda dôvody žaloby, vyjadrujú, prečo sa žalobca voči žalovanému domáha plnenia. (m. m. I. ÚS 629/2016).

12. Podľa § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

13. Podľa § 256 ods. 1 CSP ak strana procesne zaviniła zastavenie konania, súd prizná náhradu trov konania protistrane.

14. Podľa § 262 ods. 1 a 2 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

15. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd konštatuje, že na preskúmanie napadnutého uznesenia okresného súdu bol v prvom rade príslušný krajský súd ako súd druhostupňový, ktorého právomoc predchádzala právomoci ústavného súdu bezprostredne preskúmavať rozhodnutie súdu prvého stupňa v tejto veci, preto sťažnosť sťažovateľky v časti, ktorou namietala porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) odmietol pre nedostatok svojej právomoci na jej prerokovanie (podobne IV. ÚS 405/04, III. ÚS 133/05, III. ÚS 290/06, III. ÚS 288/07, III. ÚS 208/08, III. ÚS 72/09 a iné).

16. Po oboznámení sa s odôvodnením napadnutého uznesenia krajského súdu (bod 4) ústavný súd dospel k názoru, že obsahuje dostatok skutkových a právnych záverov, pričom nezistil, že by tieto závery krajského súdu boli svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené a nevyplývajú z nich ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu. Sťažovateľka podaním z 27. decembra 2017 so späťvzatím žaloby súhlasila a výrok rozhodnutia okresného súdu o zastavení konania odvolaním nenapadla. Skutočnosť, že sťažovateľka sa s názorom krajského súdu nestotožňuje, nepostačuje sama osebe na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, I. ÚS 204/2010) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok. V zmysle svojej judikatúry považuje ústavný súd za protiústavné a arbitrárne tie rozhodnutia, ktorých odôvodnenie je úplne odchylné od veci samej, alebo aj extrémne nelogické so zreteľom na preukázané skutkové a právne skutočnosti (IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06). O taký prípad tu však nejde.

17. Ústavný súd sa z odôvodnenia napadnutého uznesenia taktiež presvedčil, že krajský súd sa odvolacími námietkami sťažovateľky (bod 3) zaoberal v rozsahu, ktorý postačuje na konštatovanie, že dostala odpoveď na všetky podstatné okolnosti prípadu. V tejto súvislosti ústavný súd pripomína, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania (sporovou stranou), ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na súdnu ochranu, resp. právo na spravodlivé súdne konanie (m. m. IV. ÚS 112/05, I. ÚS 117/05). Z ústavnoprávneho hľadiska preto niet žiadneho dôvodu, aby sa spochybňovali závery napadnutého uznesenia krajského súdu, ktoré sú dostatočne odôvodnené a majú oporu vo vykonanom dokazovaní.

18. Keďže v danom prípade niet žiadnej spojitosti medzi napadnutým uznesením krajského súdu a namietaným porušením základného práva sťažovateľky na súdnu ochranu

podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

19. Sťažnosť v časti týkajúcej sa námietky porušenia základného práva sťažovateľky vlastniť majetok podľa čl. 20 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva na právnu pomoc v konaní pred súdmi podľa čl. 37 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd napadnutým uznesením okresného súdu a napadnutým uznesením krajského súdu ústavný súd kvôli absencii právne relevantného odôvodnenia ako všeobecnej náležitosti návrhu na začatie konania pred ústavným súdom (§ 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde) odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí (podobne IV. ÚS 77/08, I. ÚS 368/2010, IV. ÚS 322/2010, IV. ÚS 399/2010, III. ÚS 357/2010, III. ÚS 267/2010, II. ÚS 309/2010, III. ÚS 262/2010, III. ÚS 210/2010, I. ÚS 162/2010, IV. ÚS 234/2010, III. ÚS 206/2010, IV. ÚS 159/2010, IV. ÚS 213/2010, IV. ÚS 134/2010, I. ÚS 57/2015, I. ÚS 337/2015).

20. Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku sa ústavný súd ďalšími požiadavkami sťažovateľky uvedenými v petite nezaoberal, keďže rozhodovanie o nich je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v tomto prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. októbra 2018